

SABADELLENCES

La paraula i la imatge

Dolors Godayol

No hi ha tema que se sostregui a l'interès de Joan Cuscó com a observador que és de la condició humana. No l'encaparra tant arribar al lector amb la perfecció estilística o la precisió sintàctica, sinó amb la facècia humorística, la frase enginyosa, la sàtira esmolada, la dita popular, la incursió idiomàtica o l'argot actual.

L'anècdota, que en paraules del poeta Folguera és l'absenta de l'esperit, farceix la cabuda d'uns articles que adquireixen tons i matisos de la més diversa factura: la reflexió, la informació, la visió objectiva -o subjectiva-, l'expressió poètica, el *divertimento*... tot en un registre planer, casolà, proper, íntim.

La riquesa del contingut contraresta la falta total d'academicisme que ell, amb convicció i tossuderia, refusa. El gest, quan en parlem, és definitiu i no enganya: "Veus? A mi em passa d'aquí (es dona un cop de mà al front) cap a aquí (ara se la col·loca, suaument, sobre el cor) i baixa així (es ressegueix, ràpid, el braç) fins a la punta dels dits".

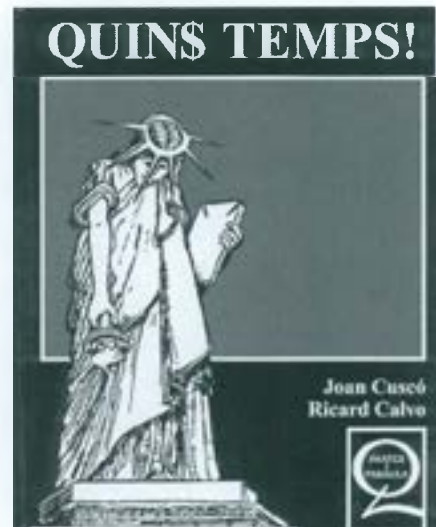
Del cap al cor; del cor a la ploma. Aquesta és la seva estratègia per connectar amb el públic i d'aquesta manera es reflecteix en tots els seus escrits. És el seu *dring*, el toc personal i intransferible del llenguatge d'un autor a qui tot se li entén i no ofèn a ningú.

El lector ja haurà endevinat que ens referim al llibre QUIN\$ TEMPS!, que va veure la llum per Sant Jordi i que ha estat publicat per la Fundació Ars dins la col·lecció "Imatge i Paraula". Es tracta d'un recull d'articles que Joan Cuscó va escriure al diari El 9 Nou -ara El 9 Punt- durant els anys 1999 -2001 i que van acompanyats amb il·lustracions de Ricard Calvo Duran, de qui diu l'escriptor: "M'ha interpretat magistralment!" Només cal donar un cop d'ull a la portada: veure llanguir tristament la Llibertat convida a fer un crit terrible d'impotència i d'angoixa.

Si bé ho considerem, l'atenció del dibuixant se centra en els personatges, ànima i essència, també, dels articles: des de la tendresa d'un Petit Príncep que encaixa les estrelles a cavall del seu cotxe de joguina fins a la contundència d'una empremta dactilar al bell mig d'un escenari, passant per la sincrètica extravagància d'un famosíssim dubtós o l'original factura d'un *collage*. Doncs les persones som com aquests cubs de colors que, de vegades, hom manipula: segons qui els remena n'extreu unes combinacions o unes altres: la unitat en la diversitat, en aquests temps tan invocada.

Ens preguntem si ha existit mai una generació que no hagi hagut d'exclamar: Quins temps!, amb dòlars o sense. Hi ha la sensació que, com més "avancem" en la civilització, com més graons pugem vers l'"evolució", menys humans semblen. I ens qüestionem si la humanitat s'acuita per camins convenients. Perquè, què entemen, realment, per humanitat?

Sembla que els entesos ho tenen molt clar: sempre evolució, mai involució. Sí, si per evolució entenem "jo trepitjo abans no em trepitgin", o sigui, el "campi qui pugui" o la llei del més barrut. Una filosofia molt convenient als qui ho volen tot, als qui tot ho tenen. Però, pels que només tenim els sentiments i la bona voluntat aquesta visió tan optimista de la carrera humana se'ns mostra, com a mínim, ambigua. No amaguem que som conscients de la dita que assegura que l'honra-

desa i la paciència són l'excusa de qui no té res més. Allò de "qui no les pot haver, diu que són verdes". Potser sí...

Quan dos vells amics fan companyia per reflexionar sobre temes com aquest amb la intenció de desdramatitzar, de desmitificar, amb probitat evident i cert esperit còmic, bé cal agrair-los taleia tan útil i edificant. Hauria de succeir un miracle perquè aquest llibre deixés de ser un clàssic.

En els textos he trobat aquestes paraules que Joan Cuscó atribueix a un amic; em penso que són les més adients per cloure aquest discret comentari:

"Diuen que cada dia anem més nets. La veritat és que aquest món cada dia fa més fàstic".

I si ens ho prenem, com els autors, amb una bona dosi d'estoïcisme?.

